

Sygn. akt IV Cz 595/13

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Mariola Watemborska (spr.)

Sędziowie: SSO Andrzej Jastrzębski, SSO Jolanta Denizuk

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. R. (1)

z udziałem T. T. i innych

o stwierdzenie nabycia spadku po J. R. (2)

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienia Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 24 maja 2013r., sygn. akt I Ns 78/11,

postanawia

oddalić zażalenie.

Sygn. akt IV Cz 595/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Człuchowie, na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., umorzył postępowanie w sprawie wskazując, że zostało ono zawieszona z przyczyn, wskazanych w art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c., a wnioskodawca nie wskazał adresów miejsca zamieszkania uczestników postępowania A. T. i A. K., jak również nie zgłosił w ciągu roku od daty zawieszenia tego postępowania wniosku o jego podjęcie.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca. Orzeczeniu Sądu Rejonowego zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych. Na uzasadnienie wskazał, że nie jest możliwym odnalezienie przez niego wszystkich krewnych, ponieważ części z nich zamieszkuje na terenie Republiki (...). Powołując się na tę okoliczność skarżący wskazał, że Sąd I instancji winien był zawiadzać uczestników postępowania poprzez ogłoszenie prasowe, o co wnosił.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy jest bezzasadne.

Zgodnie z treścią art. 182 § 1 k.p.c. Sąd umarza postępowanie zawieszona na zgodny wniosek stron, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu. W myśl art. 182 § 2 k.p.c. umorzenie postępowania zawieszona w pierwszej instancji nie pozbawia powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa, jednakże poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w Człuchowie, postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2012r. zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wobec faktu niewykonania zarządzenia z dnia 13 lutego 2012r. poprzez wskazanie adresów miejsca zamieszkania uczestników postępowania A. T. i A. K. oraz pozostałego rodzeństwa spadkodawczyni (k.65).

Bezspornym w niniejszej sprawie pozostaje fakt, że wskutek braku skutecznego zaskarżenia, postanowienie Sądu I instancji o zawieszeniu postępowania stało się prawomocne, a wnioskodawca w ciągu roku od wydania tego orzeczenia nie wniósł o jego podjęcie.

Podniesiony zaś przez skarżącego zarzut niewezwania przez ogłoszenie prasowe uczestników postępowania, wskazanych powyżej, jest zupełnie chybiony. Godzi się zauważyć, że po myśli art.674 § 1 k.p.c. „ogłoszenie powinno być umieszczone w piśmie poczytnym na całym obszarze Państwa i podane publicznie do wiadomości w miejscu ostatniego zamieszkania spadkodawcy na tym obszarze, w sposób w miejscu tym przyjęty”. Jak wynika z wniosku J. R. (1) (k.2) oraz złożonego przez niego odpisu skróconego aktu zgonu J. R. (2) (k.20), spadkodawczyni zmarła w C. i tam też ostatnio stale zamieszkiwała.

Konkludując, rzeczą Sądu I instancji było dokonać ogłoszenia o wskazanej w postanowieniu z dnia 5 lipca 2011r. treści (k.23-23v), co też Sąd ten uczynił, publikując to ogłoszenie na łamach gazety o zasięgu ogólnokrajowym (k.24) oraz w Urzędzie Miasta w C.(k.25). Wbrew przekonaniu skarżącego, Sąd ten nie był zobligowany przepisami prawa, ani złożonym przez niego wnioskiem, do opublikowania ogłoszenia tożsamej treści na terenie Republiki (...), skoro ostatnim miejscem zamieszkania spadkodawczyni było miasto C..

Ponadto należy skarżącemu wyjaśnić, że w myśl przepisów art. 670 § 1 k.p.c. oraz art. 677 k.p.c. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą i stwierdzi jego nabycie, choćby spadkobiercami były inne osoby niż te, które zostały wskazane przez wnioskodawcę. Jednakże, obowiązek działania z urzędu oznacza li tylko, że Sąd nie może poprzestać na tym, co zostanie zaoferowane przez uczestników postępowania, bowiem ocenić musi, czy stwarza to wystarczającą podstawę do prawidłowego stwierdzenia, kto nabył spadek. Sąd, aby zadośćuczynić obowiązkowi wynikającemu z art. 677 k.p.c., powinien ustalić pełny krąg spadkobierców ustawowych, ewentualne istnienie testamentu i jego ważność, sprawdzić czy nie zachodzą negatywne przesłanki dziedziczenia, ustalić czy w skład spadku wchodzi gospodarstwo rolne i komu przypadło w drodze dziedziczenia. Temu celowi służy właśnie obowiązek badania z urzędu, kto jest spadkobiercą, wyrażony w art. 670 k.p.c. Z tego też względu Sąd nie poprzestaje na badaniu twierdzeń stron ani na dowodach przez nie zaoferowanych, jeżeli okażą się niewystarczające dla wypełnienia obowiązku sądu spadkowego, o którym mowa. Nie poprzestaje - to nie znaczy jednak, że wchodzi w rolę strony, że ją zastępuje lub wyręcza, że przejmuje na siebie jej obowiązki.

Z tego też względu, w razie stwierdzenia, że dowody przedstawione przez uczestników nie są wystarczające dla ustalenia właściwego kręgu spadkobierców, Sąd może nałożyć na stronę określone obowiązki dowodowe i egzekwować ich wykonanie, a w razie niewykonania - zastosować właściwe konsekwencje procesowe, w tym w szczególności zawiesić postępowanie. To, że Sąd jest zobowiązany z urzędu badać, kto jest spadkobiercą, nie oznacza, jak już wskazano, aby Sąd był zobowiązany zastąpić stronę w udowodnieniu okoliczności, istotnych dla wykazania jej praw.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że bezspornie wnioskodawca nie przedstawił wszystkich dowodów dla wykazania ustawowego porządku dziedziczenia, a dotychczas przedłożone przezeń dowody okazały się niewystarczające dla prawidłowego określenia tego porządku. Dlatego też, wobec niewypełnienia do dnia dzisiejszego obowiązków, nałożonych na wnioskodawcę zarządzeniem z dnia 13 lutego 2012r., istniała uzasadniona podstawa do zawieszenia postępowania, gdyż Sąd Rejonowy nie był w stanie nadać sprawie dalszego biegu. Również z wyżej wskazanych względów trafnie Sąd I instancji umorzył postępowanie w niniejszej sprawie, ponieważ rzeczą wnioskodawcy, nie Sądu, było wskazanie dokładnych adresów uczestników postępowania, mieszkających poza ostatnim miejscem zamieszkania spadkodawcy oraz ich rodzeństwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał zaskarżone postanowienie za słuszne i na podstawie art. 385 k.p.c. w cz. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 kpc oddalił zażalenie, jako bezzasadne.